

Handlingsplan för bostadsförsörjning

2026-2030

Herrljunga
kommun

Dokumentinformation

Diarienummer: KS-2024-00285
Fastställt: Kommunfullmäktige 2026-05-28 § 79
Giltig till: 2030-12-31
Dokumentansvarig: Samhällsutvecklare

Innehållsförteckning

Mål för bostadsförsörjningen i Herrljunga	4
1. Inledning	5
1.1 Bakgrund.....	5
1.2 Syfte	5
1.3 Process	5
2. Utgångspunkter	6
2.1 Internationella, nationella och regionala mål	6
2.2 Kommunala mål	6
3. Bostadsmarknaden i Herrljunga	7
3.1 Herrljunga idag.....	7
3.2 Bostadsmarknaden	8
3.3 Sociala skillnader	8
3.4 Bostadsbyggnadsbehov	9
3.5 Slutsats	9
4.1 Mandat att påverka	10
4.2 Fysisk planering	10
4.3 Markstrategiskt arbete	10
4.4 Kommunala bolag - Herbo	10
4.5 Social hållbarhet och stödformer	11
5. Åtgärder för att uppnå mål för bostadsförsörjningen i Herrljunga	13
6. Uppföljning	18

Mål för bostadsförsörjningen i Herrljunga

Klimatsmart och framtidssäker bebyggelse

- En ekologiskt hållbar bostadsförsörjning

Visionen "Ett Herrljunga med växtkraft" bygger på att samhället kan växa även när omvärlden förändras, och att vi ser vikten av att tänka långsiktigt.

Bostadsförsörjningen ska genom strukturer och lokalisering minska klimatpåverkan, stärka samhällets motståndskraft mot klimatförändringar och skapa attraktiva miljöer där det är enkelt att leva hållbart och som bidrar till långsiktig utveckling.

Levande och inkluderande boendemiljöer som stärker gemenskapen

- En socialt hållbar bostadsförsörjning

Visionen "Ett Herrljunga med växtkraft" innebär att alla välkomnas och inkluderas, så att samarbetet för kommunens utveckling och invånarnas väl kan frodas.

Bostadsförsörjningen ska främja social hållbarhet genom boendemiljöer som motverkar segregation, stärker trygghet och trivsel och skapar attraktiva mötesplatser där människor vill leva, växa och delta i samhällslivet.

Ett konkurrenskraftigt och tillgängligt bostadsutbud för alla

- En ekonomiskt hållbar bostadsförsörjning

Visionen "Ett Herrljunga med växtkraft" kräver bostadsmiljöer som får både befintliga och nya invånare och företag att vilja bosätta och etablera sig här, genom att vi tar vara på de värden som är våra styrkor.

Bostadsförsörjningen ska säkerställa att olika grupper har tillgång till goda bostäder och samtidigt stärka kommunens attraktionskraft genom ett varierat utbud som möjliggör boende genom hela livet. Extra fokus ska läggas på särskilt utsatta grupper och förebyggande av hemlöshet.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Detta dokument utgör förslag till en politiskt antagen handlingsplan för bostadsförsörjning i Herrljunga kommun 2026-2030. Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar fastställer att uppgifterna i handlingsplanen särskilt ska grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, marknadsförutsättningarna och de bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. En sådan analys har genomförts och ligger till grund för de åtgärder och slutsatser som här presenteras. Handlingsplanen innehåller en mycket kort sammanfattning av analysen. För en fördjupad bild hänvisas till "*Kunskapsunderlag till Handlingsplan för bostadsförsörjning 2026-2030*". Denna finns att tillgå på kommunens hemsida. Där finns också mer information om vilka källor som använts för analysen.

1.2 Syfte

En lämplig bostad är en mänsklig rättighet och offentliga organ har ett särskilt ansvar för att trygga människors rätt till detta. Enligt lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar är det varje kommuns ansvar att ta fram en handlingsplan som visar hur kommunen ska arbeta för att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs. Syftet med denna handlingsplan är att visa vad Herrljunga kommun kan och behöver göra de kommande åren för att förutsättningarna på bostadsmarknaden i kommunen ska vara långsiktigt hållbara.

1.3 Process

Arbetet med att ta fram en ny handlingsplan för bostadsförsörjningen har letts av samhällsutvecklaren vid Kommunstyrelsens förvaltning i dialog med berörda förvaltningar och bolag. Projektet har förankrats politiskt under arbetets gång dels genom "Plankommittén" (bestående av presidierna från Kommunstyrelsen, Bygg- och miljönämnden och Samhällsbyggnadsnämnden), dels genom Kommunstyrelsen. Under 2021 och 2022 genomfördes en boendesegregationsanalys för Herrljunga kommun i samverkan med Vårgårda och Essunga kommuner som också använts som beredningsunderlag i framtagandet av handlingsplanen.

2. Utgångspunkter

2.1 Internationella, nationella och regionala mål

Grunden för svensk samhällsplanering är demokrati och mänskliga rättigheter. Den nationella politiken och de regionala strategierna pekar gemensamt ut riktningen för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Det övergripande nationella målet för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas. Delområdesmålet för bostadsmarknaden är även långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven. Kommunerna har ett tydligt ansvar för integration, nyanländas bosättning och att säkerställa delaktighet och jämlika villkor för personer med funktionsnedsättning. Regeringens strategi mot hemlöshet prioriterar förebyggande insatser och nationellt införande av *Bostad först*, samtidigt som arbetet mot utanförskap ska stärka tryggheten och minska parallella strukturer.

Agenda 2030, miljömålen och målet om gestaltad livsmiljö betonar behovet av hållbara, inkluderande och väl utformade miljöer. Jämställdhetspolitiken slår fast att kvinnor och män ska ha samma möjligheter att forma sina liv, och folkhälsomålen framhåller betydelsen av trygga och ekonomiskt överkomliga bostäder. Den reviderade socialtjänstlagen från 2025 stärker det förebyggande arbetet mot bostadslöshet och kräver att socialtjänstens kunskap vägs in i planeringsprocesser.

Den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland och Sjuhärad kompletterar detta genom att tydligt fokusera på omställningen till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle. Strategin betonar attraktiva och hållbara boendemiljöer i hela Sjuhärad och samverkar med de regionala miljömålen, där hållbara transporter, energieffektivisering, klimatanpassning och kulturmiljövärden är prioriterade. Klimat 2030 anger höga ambitioner, med målet att minska utsläppen av växthusgaser med 80 procent till 2030.

2.2 Kommunala mål

Herrljunga kommuns vision är "Ett Herrljunga med växtkraft". Visionen ska uppnås genom att arbeta för ett Herrljunga som är:

- En hållbar och inkluderande kommun
- En välkomnande och attraktiv kommun
- En utvecklande kommun

Handlingsplan för bostadsförsörjning är ett viktigt verktyg i arbetet med kommunens utveckling på en långsiktig och strategisk nivå och därmed för att nå visionen.

Ett varierat bostadsutbud med attraktiva och strategiskt placerade boendemiljöer är en grundförutsättning för att Herrljunga ska kunna attrahera nya invånare och säkra kompetensförsörjningen inom både samhällsservice och näringsliv. Genom att erbjuda bostäder för olika skeden i livet – från förstagångsbostäder till senior- och småhusboende – stärker kommunen sin förmåga att behålla och locka arbetskraft. Bostadsförsörjningsarbetet blir därmed ett strategiskt verktyg som kan styra utvecklingen mot ökad inflyttning, ett livskraftigt näringsliv och en långsiktigt hållbar befolkningsutveckling.

3. Bostadsmarknaden i Herrljunga

3.1 Herrljunga idag

Herrljunga kommun står inför en långsiktigt stabil, men demografiskt utmanande utveckling där befolkningen gradvis åldras och rörligheten på bostadsmarknaden är begränsad. Vid årsskiftet 2025/2026 hade kommunen cirka 9 500 invånare, och historiskt har befolkningen varierat relativt lite över tid. Befolkningsprognoserna framåt visar på flera tänkbara utvecklingsvägar: SCB förutser en svag minskning, medan byggbaserade beräkningar pekar på en möjlig tydlig ökning. Regionens prognos ligger i linje med de senaste tio årens utveckling, vilket innebär en långsam men positiv befolkningstillväxt. Samtliga prognoser är ändå eniga om en fortsatt kraftig ökning av antalet äldre över 80 år och en minskning av antalet barn och unga. Den långsiktiga försörjningsförmågan förutsätter inflyttning och/eller minskad utflyttning, särskilt av kvinnor i åldrarna 20–34 år, där kommunen i dag har ett tydligt underskott.

Herrljunga är en uttalad pendlingskommun med starka järnvägsförbindelser. Detta gör det möjligt för många att arbeta och studera i andra kommuner, samtidigt som arbetsgivare i Herrljunga är beroende av inpendling. Landsbygdskaraktären som kännetecknar kommunen innebär god livskvalitet men också utmaningar i form av begränsad kollektivtrafik och otillräcklig cykelinfrastruktur utanför tätorterna. Detta förstärker skillnader i tillgänglighet och påverkar både boendemönster och sociala villkor.

Foto: Emilia Dalén

3.2 Bostadsmarknaden

Bostadsbeståndet domineras av småhus, där 79 procent av invånarna bor. Flerbostadshus finns framför allt i tätorterna, medan landsbygden nästan uteslutande består av småhus. Privata hyresvärdar äger drygt hälften av kommunens hyresrätter. Kommunen har ingen bostadsförmedling men samlar hyresvärdar på hemsidan. De största hyresbestånden finns i Herrljunga, Ljung och Annelund, med kompletterande utbud i mindre orter. Det begränsade utbudet av hyresrätter på landsbygden och den höga andelen äldre småhus, många byggda före 1931, präglar marknadsdynamiken. Trångboddheten är låg i kommunen, men högre i flerbostadshus – särskilt bland större familjer i hyresrätter, som i Herrljunga i vissa fall bor trängre än motsvarande grupper i riket.

Bostadsmarknaden befinner sig i ett läge präglat av lågkonjunktur, höga räntor och lågt byggande. Trots detta har Herrljunga under 2020-talet upplevt en ökad efterfrågan på både småhustomter och projekt från byggherrar, även om marknadsläget nu bromsar denna utveckling. Nyproducerade bostadsrätter har återigen sålts för första gången sedan 1990-talet, vilket tyder på ett breddat intresse för olika typer av boendeformer. Samtidigt finns tecken på överkapacitet i beståndet: kommunen hade fler invånare på 1990-talet än i dag, trots begränsad rivning och nybyggnation sedan dess. Det antyder att bostadsbeståndet inte är maximalt nyttjat och att det kan finnas potential för generationsväxling i småhusen. Hyresvärdar i kommunen signalerar också att det finns ledig kapacitet i delar av hyresbeståndet.

Priser och hyror är fortsatt låga jämfört med länet, vilket kan vara en konkurrensfördel, men nyproducerade bostäder blir ofta dyra i förhållande till lokala inkomster. Det påverkar möjligheten att få ekonomi i byggnationen och att möta behoven hos ekonomiskt utsatta grupper.

3.3 Sociala skillnader

Herrljunga har en påtagligt mindre uttalad boendesegregation än större kommuner, men det finns ändå skillnader mellan olika delar av kommunen. Inkomstnivåer, hälsa och utbildningsnivå varierar, liksom boendeform och bostadsstorlek. Invånare med lägre utbildning och utrikes födda bor oftare i hyresrätt och generellt mindre. Bristande variation i bostadsutbudet bidrar till att vissa grupper får sämre möjligheter att hitta lämpligt boende, vilket påverkar livschanser och social hållbarhet. Kommunen har därför ett viktigt verktyg i den fysiska planeringen för att öka blandningen av boendeformer och skapa arenor som främjar möten mellan olika grupper.

Genom att skapa naturliga mötesplatser i samhället ökar chansen att människor med olika bakgrund, förutsättningar och kapital kommer i kontakt med varandra och kan hjälpas åt att skapa goda förutsättningar för en positiv samhällsutveckling där varje människas potential kommer till sin rätt.

Analysen av Boverkets underlag för bedömning av bostadsbristen visar att Herrljunga ligger något under snittet för jämförbara kommuner när det gäller utsatta hushåll. Samtidigt sticker några indikatorer ut. Särskilt märks en hög andel hushåll där vuxna barn bor kvar hemma, vilket kan indikera brist på förstagångsbostäder. De mest utsatta grupperna är ensamstående kvinnor med barn respektive hushåll i hyresrätter i flerbostadshus som både är trångbodda och har mycket ansträngd ekonomi. Dessa hushåll utgör 0,5–0,7 procent av samtliga hushåll i Herrljunga och finns nästan uteslutande i hyresrätter. Äldre över 80 år saknar ofta möjlighet att ta bolån, vilket gör det svårt att byta till mer lämpliga bostäder även om de inte är trångbodda.

Hemlösheten uppgår till 21 personer enligt Socialstyrelsens mätning 2023, vilket är lägre än regionsnittet men högre än 2017. De flesta bor i någon av socialtjänstens långsiktiga boendelösningar. Detta understryker att ett starkt förebyggande arbete är avgörande för att undvika att situationer blir långvariga. Bara enstaka personer är akut hemlösa. Kommunen saknar eget akutboende och personer i behov av sådant hänvisas till vandrarhem, i vissa fall kan de ersättas för kostnaden. Långvariga bostadssociala kontrakt signalerar att flera personer skulle klara eget boende om de godkändes som hyresgäster, vilket pekar på behov av utvecklade stödformer, till exempel hyresgarantier. Arbetssättet *Bostad först* har varit svårt att implementera fullt ut, men samarbetet mellan socialtjänsten och det kommunala bostadsbolaget Herbo har stärkts.

Herrljunga tar emot nyanlända i nivå med riket och utmärker sig genom mycket god etablering: 93 procent av dem som fått uppehållstillstånd var i arbete efter 4–6 år, den näst högsta andelen i landet. Detta är positivt för både lokalsamhället och arbetsmarknaden, men ställer krav på tillgången till bostäder, spridda boendelösningar och stöd vid ankomst.

3.4 Bostadsbyggnadsbehov

Boverkets nationella beräkningar jämfört med kommunens egna analyser visar att behovet av nybyggda bostäder framöver varierar kraftigt beroende på befolkningsutvecklingen. Det totala behovet sträcker sig från cirka 0 till 31 bostäder per år. En bedömning av antalet hushåll i Herrljunga år 2034 utifrån en rent demografisk prognos som kommunen låtit ta fram i början av år 2026 förutspår att det då behövs knappa 100 lägenheter färre i Herrljunga år 2034 än vad som fanns i slutet av 2024. Boverkets bedömning (som också bygger på antaganden om minskad befolkning i enlighet med SCB:s demografiska prognos) landar på att det ändå behöver byggas 9 bostäder totalt under perioden, medan den byggbaserade prognosen pekar på ett behov av tillskott på omkring 311 bostäder – i genomsnitt 31 per år – för att möta efterfrågan och säkerställa rörlighet på marknaden. Regionens prognos, som alltså ligger i linje med den historiska befolkningsutvecklingen, ger ett behov om totalt cirka 35 bostäder fram till 2034. För att undvika att avsaknad av planlagd mark ska begränsa utvecklingen utgår kommunen från det högre scenariot för att avgöra vad som utgör en god planberedskap, medan exploateringsbehov bedöms efter hand utifrån den faktiska utvecklingen.

3.5 Slutsats

Sammantaget visar analysen att Herrljunga står inför ett behov av att stärka variationen i bostadsutbudet, upprätthålla planberedskapen för att möta olika befolkningsscenarier och rikta uppmärksamhet mot grupper som faller utanför den ordinarie bostadsmarknadens räckvidd. En socialt hållbar utveckling kräver samordnade insatser mellan fysisk planering, socialtjänst och det kommunala bostadsbolaget. De kommande åren blir avgörande för att säkerställa att kommunen kan möta en åldrande befolkning, stärka inflyttningen och skapa goda livsvillkor för alla invånare.

4. Kommunens verktyg för bostadsförsörjning

4.1 Mandat att påverka

Kommunen styr inte hela bostadsmarknaden men har viktiga verktyg: planmonopolet, strategisk markpolitik och de kommunala bolagens arbete, inte minst det kommunala bostadsbolaget Herbo. Genom översiktsplan, detaljplaner och bygglov kan kommunen styra markanvändning och skapa förutsättningar för rätt bostäder på rätt plats. Ekonomiska stöd som bostadsanpassningsbidrag och hyresgarantier används i begränsad omfattning, liksom vissa alternativa boendeformer.

4.2 Fysisk planering

Översiktsplanen pekar ut hur mark, vatten och bebyggelse ska användas och utvecklas. Herrljungas Översiktsplan 2017–2035 prioriterar utveckling av orter och byar, goda transporter och bevarande av gröna strukturer. Bostadsbyggandet ska fördelas mellan tätort, tätortsnära lägen och landsbygd. Vid nästa översiktsplaneöversyn bör bostadsförsörjningsmålen få större genomslag för att säkerställa en hållbar utveckling. De mål som fastslås i handlingsplan för bostadsförsörjning ska utgöra en utgångspunkt för framtida arbete med ny eller uppdaterad översiktsplan. I både framtagandet av översiktsplan, efterföljande prioritering och genomförandet av handlingsplanen för bostadsförsörjning i stort behöver kommunen också ta hänsyn till befintlig och framtida skolstruktur, annan viktig samhällsservice och behovet av tillskott av bostäder i olika delar av kommunen. Detta säkerställer att bostadsutvecklingen sker i balans med serviceunderlag, tillgänglighet och långsiktig hållbarhet i hela kommunen.

Detaljplaner reglerar markanvändningen juridiskt och ligger till grund för bygglov. Kommunen har god planberedskap, med kapacitet för cirka 350 nya bostäder och över 40 färdiga villatomter. Särskilt god är planberedskapen i Herrljunga tätort. Detaljplaneringen kan styra mycket kring hur bebyggelsen ska utformas, men inte upplåtelseform. Framtida planering bör i enlighet med denna handlingsplan stärka social hållbarhet, bidra till minskad segregation, främja hållbar mobilitet och utgå från ett styrdokument för god gestaltad livsmiljö. Samtidigt bör detaljplanerna göras tillräckligt flexibla för att vara hållbara över tid, och inför exploatering bör en bedömning göras av deras genomförbarhet och marknadsmässiga relevans. En fortsatt tillräcklig planberedskap i olika delar av kommunen är en förutsättning för att möjliggöra befolkningstillväxt.

4.3 Markstrategiskt arbete

Ett aktivt markägande ger kommunen möjlighet att styra bostadsbyggandet mot kvalitet, hållbarhet och varierade bostadsformer. Genom markanvisningar har kommunen stora möjligheter att påverka byggnationen, bland annat kan krav ställas på upplåtelseform. Markanvisningar ska därför användas strategiskt, särskilt i kollektivtrafiknära lägen. Riktlinjerna från 2020 behöver uppdateras så att markanvisningar stärker bostadsförsörjningsmålen, motverkar segregation och minskar klimatpåverkan, inklusive krav på energieffektiv bebyggelse.

4.4 Kommunala bolag - Herbo

Det kommunala bostadsbolaget Herrljunga Bostäder AB (Herbo) äger 667 lägenheter (vilket motsvarar knappt hälften av alla hyresrätter i kommunen) och är en central aktör i kommunens bostadsförsörjning. Bolaget ska fortsätta utveckla sitt miljöarbete, stärka samverkan med socialtjänsten, bidra i arbetet med bostadssociala kontrakt och hyresgarantier samt fortsätta utveckla sina sociala insatser för ökad trygghet och gemenskap. Allmännyttan ska fortsatt erbjuda hållbara och prisvärda bostäder för kommunens invånare. En översyn av ägardirektiven till både

Herbo och det andra kommunala bolaget, Herrljunga Elektriska AB, för att säkra att de går i linje med de åtgärder som fastslås i handlingsplan för bostadsförsörjning är sannolikt nödvändig för att åtgärderna ska få fullt genomslag.

4.5 Social hållbarhet och stödformer

Herrljunga kommun har ett omfattande ansvar för boendeinsatser och arbetar aktivt för att möta de behov som inte tillgodoses via den ordinarie bostadsmarknaden. Kommunen erbjuder särskilda boendeformer enligt LSS, har stärkt samarbetet inom olika delar av socialtjänsten och planerar långsiktigt för boenden med högre grad av individanpassning. För äldre finns god tillgång till särskilda boenden de kommande åren, och kommunen undersöker möjligheten att låta privata aktörer utveckla seniorboenden i tidigare institutionslokaler. Stöd till nyanlända och våldsutsatta utvecklas genom samarbetsavtal och praktiskt stöd i bosättning. Herrljunga kommun och bostadsbolaget Herbo samarbetar med en annan kommun för att ordna tillfälligt och stadigvarande boende för våldsutsatta, främst kvinnor och barn, när lokala lösningar inte är möjliga. Ärendena är ofta komplexa, bland annat på grund av ekonomiskt våld, och det är en utmaning att erbjuda trygga tillfälliga boenden under tiden socialtjänsten utreder långsiktiga lösningar.

Arbetet mot hemlöshet utvecklas successivt men behöver stärkas strategiskt. Socialförvaltningen bjuder två gånger om året in privata hyresvärdar och Herbo för att föra dialog kring exempelvis vräkningsförebyggande arbete, informera om vad som händer i socialförvaltningens arbete, vilka behov hyresvärdarna ser utifrån sitt perspektiv där socialförvaltningen kan stötta upp och hur samarbetet kan stärkas. Syftet med dialogen och det efterföljande arbetet är att socialförvaltningen, i linje med intentionerna i den nya socialtjänstlagen, ska vara mer tillgänglig för privata hyresvärdar, kunna erbjuda tidiga stödinsatser till både hyresvärdar och hyresgäster samt stärka det operativa arbetet för att förebygga vräkningar. Dessutom arbetar socialförvaltningen med att utveckla och fördjupa samarbetet med andra relevanta aktörer som kan bidra till att individer kan behålla sitt boende, exempelvis Polismyndigheten och Svenska kyrkan.

Foto: Sten-Åke Stenberg

5. Åtgärder för att uppnå mål för bostadsförsörjningen i Herrljunga

Klimatsmart och framtidssäker bebyggelse

- En ekologiskt hållbar bostadsförsörjning

Visionen "Ett Herrljunga med växtkraft" bygger på att samhället kan växa även när omvärlden förändras, och att vi ser vikten av att tänka långsiktigt.

Bostadsförsörjningen ska genom strukturer och lokalisering minska klimatpåverkan, stärka samhällets motståndskraft mot klimatförändringar och skapa attraktiva miljöer där det är enkelt att leva hållbart och som bidrar till långsiktig utveckling.

1.a Prioritera ny bebyggelse i kollektivtrafikhärlägen, främst i närhet av tåghållplatser, och se till att detaljplaner främjar tillgången till gång- och cykelvägar i samhället.

Ansvar: Bygg- och miljönämnden, Kommunstyrelsen

1.b Integrera blå- och grönstruktur samt ekosystemtjänster i planeringen för att hantera skyfall och värmeböljor samt för att öka områdets attraktivitet.

Ansvar: Bygg- och miljönämnden, Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden, Herrljunga Vatten (HEAB)

1.c Främja byggande av bostäder med låg klimatpåverkan genom krav i markanvisningar. Ställ krav på energieffektivitet i byggnation i markanvisningsavtal.

Ansvar: Samhällsbyggnadsnämnden

1.d Ge det kommunala bostadsbolaget (Herbo) ägardirektiv att fortsätta utveckla sitt arbete med miljöfrågor, som att underlätta för de boende att leva hållbart och fortsätta energieffektivisera sina byggnader.

Ansvar: Kommunstyrelsen, Herbo

1.e Vid renovering, åtgärder och drift i kommunala byggnader (exempelvis äldreboenden) ska hänsyn tas till behovet av klimatanpassning och minskad klimatpåverkan, till exempel genom översvämningssäkring, värmereglering, energieffektivisering samt användning och produktion av förnybar energi.

Ansvar: Samhällsbyggnadsnämnden

Levande och inkluderande boendemiljöer som stärker gemenskapen

- En socialt hållbar bostadsförsörjning

Visionen "Ett Herrljunga med växtkraft" innebär att alla välkomnas och inkluderas, så att samarbetet för kommunens utveckling och invånarnas väl kan frodas.

Bostadsförsörjningen ska främja social hållbarhet genom boendemiljöer som motverkar segregation, stärker trygghet och trivsel och skapar attraktiva mötesplatser där människor vill leva, växa och delta i samhällslivet.

2.a Inför en förvaltningsövergripande samverkans-grupp som kan hantera förvaltningsövergripande frågor som bostadsförsörjning, trivsel, miljö och inkludering.
Ansvar: *Kommunstyrelsen, Socialnämnden, samtliga nämnder*

2.b Ta fram ett styrdokument för en gestaltad livsmiljö som bidrar till ökad trivsel och välmående.

Ansvar: *Bygg- och miljönämnden, Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden*

2.c Vid framtagande av nya detaljplaner för bostäder ska deras påverkan på boendesegregationen vara en viktig utgångspunkt. Detaljplaner bör, när så bedöms relevant, möjliggöra för blandade byggnadsutformningar och boendetyper. Avsikten är att på sikt öka variationen avseende boendeformer i kommunen.

Ansvar: *Bygg- och miljönämnden*

2.d Social konsekvensanalys ska genomföras vid större planprojekt där sådan bedöms relevant.

Ansvar: *Bygg- och miljönämnden, Kommunstyrelsen.*

2.e Inför barnkonsekvensanalys vid större planprojekt för bostäder där så bedöms relevant.

Ansvar: *Bygg- och miljönämnden, Kommunstyrelsen.*

2.f Arbeta enligt principer om universell utformning där tillgänglighet är utgångspunkten i stället för en anpassning i efterhand. Universell utformning innebär att bostäder, gemensamma ytor och närmiljöer planeras så att de är användbara för så många som möjligt utan behov av special-anpassningar.

Ansvar: *Samhällsbyggnadsnämnden, Bygg- och miljönämnden, Kommunstyrelsen*

Levande och inkluderande boendemiljöer som stärker gemenskapen

- En socialt hållbar bostadsförsörjning

2.g I markanvisningar ska byggnationens påverkan på boendesegregationen vara en viktig utgångspunkt. Krav ska, när så bedöms relevant, ställas på att området bebyggs med blandade byggnadsutformningar och upplåtelseformer inom samma område. Avsikten är att på sikt öka variationen avseende boende- och upplåtelse-former i kommunen.

Ansvar: *Samhällsbyggnadsnämnden*

2.h Uppmuntra det kommunala bostadsbolaget, Herbo, att fortsatt utveckla de insatser som pågår för att öka den sociala hållbarheten, öka sammanhållningen och bryta isolering bland bolagets hyresgäster.

Ansvar: *Kommunstyrelsen, Herbo*

2.i Säkerställ att kommunen har förmåga att stötta personer som av olika anledningar behöver samhällets stöd för att få (och i vissa fall behålla) ett boende, till exempel nyanlända, personer i olika hemlöshetssituationer (exempelvis genom *Bostad Först* eller liknande arbetssätt) och våldsutsatta. Fortsätt utveckla samverkan mellan det kommunala bostadsbolaget (Herbo) respektive privata hyresvärdar och socialtjänsten för att säkerställa tillräcklig tillgång till lägenheter och tillräckligt stöd till den enskilde för att kunna implementera förmedlingen på ett hållbart sätt.

Ansvar: *Kommunstyrelsen, Herbo, Socialnämnden*

2.j Fortsätt utveckla kommunens arbete med bostadssociala kontrakt och utred hur verktyget med kommunala hyresgarantier kan nyttjas mer effektivt.

Ansvar: *Socialnämnden, Herbo*

2.k Arbeta förebyggande för att minska risken för vräkning och hemlöshet, särskild vikt ska läggas vid barnperspektivet.

Ansvar: *Socialnämnden, Kommunstyrelsen*

Ett konkurrenskraftigt och tillgängligt bostadsutbud för alla

- En ekonomiskt hållbar bostadsförsörjning

Visionen "Ett Herrljunga med växtkraft" kräver bostadsmiljöer som får både befintliga och nya invånare och företag att vilja bosätta och etablera sig här, genom att vi tar vara på de värden som är våra styrkor.

Bostadsförsörjningen ska säkerställa att olika grupper har tillgång till goda bostäder och samtidigt stärka kommunens attraktionskraft genom ett varierat utbud som möjliggör boende genom hela livet. Extra fokus ska läggas på särskilt utsatta grupper och förebyggande av hemlöshet.

3.a Planera för attraktiva och inkluderande bostadsområden och mötesplatser, genom varsam komplettering av befintlig bebyggelse, som så långt som möjligt nyttjar befintlig infrastruktur och stärker serviceutbudet.

Ansvar: Bygg- och miljönämnden, Samhällsbyggnadsnämnden, Kommunstyrelsen

3.b Översiktsplanen och efterföljande prioritering ska ta hänsyn till behovet av tillskott av bostäder i olika delar av kommunen, till exempel med hänsyn till kommunens skolstruktur och annan viktig samhällsservice.

Ansvar: Kommunstyrelsen, Bygg- och miljönämnden, Samhällsbyggnadsnämnden.

3.c Upprätthåll en fortsatt god planberedskap med variation i utformning och boendetyper. Planberedskapen ska möjliggöra byggnation av bostäder för att husera 10 000 personer i Herrljunga år 2034, vilket motsvarar byggnation av ytterligare cirka 250 bostäder (eller i genomsnitt cirka 25 bostäder per år) jämfört med år 2024. Detaljplaner bör utformas så att de är hållbara över tid.

Ansvar: Bygg- och miljönämnden, Kommunstyrelsen

3.d Arbeta aktivt med att marknadsföra och främja kommunens styrkor och tillgångar, både mot befintliga och potentiella invånare och företag, för att bidra till ökad stolthet över den egna kommunen och det vi kan erbjuda samt stärka kommunens konkurrenskraft och kompetensförsörjning.

Ansvar: Kommunstyrelsen

Ett konkurrenskraftigt och tillgängligt bostadsutbud för alla

- En ekonomiskt hållbar
bostadsförsörjning

3.e Bedriv aktiv markpolitik: reservera och förvärva strategisk mark för bostadsbyggnation i kollektivtrafiknära lägen (där närhet till tåghållplatser ska prioriteras) samt i strategiska lägen för att säkra att viktiga samhällsintressen tillgodoses.

Ansvar: *Samhällsbyggnadsnämnden, Kommunstyrelsen*

3.f Håll kontinuerlig koll på behovet av servicebostäder och gruppboendestäder enligt LSS samt planera för flexibla lösningar.

Ansvar: *Socialnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*

3.g Utred möjligheter och behov av trygghetsboenden och seniorlägenheter (utan behovsprövning) i centrala lägen samt främja tillkomsten av dessa i enlighet med identifierat behov.

Ansvar: *Herbo, Bygg- och miljönämnden*

3.h Detaljplanering för bostadsbebyggelse ska bland annat grundas på en analys av den tänkta målgruppens åldersstruktur.

Ansvar: *Bygg- och miljönämnden, Kommunstyrelsen*

6. Uppföljning

Åtgärderna ska genomföras kontinuerligt över mandatperioden och följas upp årligen för att säkra att arbete pågår. Respektive nämnd ansvarar för uppföljning av de åtgärder som de tilldelats ansvar för. Arbetet med bostadsförsörjning för särskilda grupper följs årligen upp via Boverkets bostadsmarknadsenkät. Därutöver ska en samlad bedömning redovisas i kommunstyrelsen årligen, som ett eget ärende men i samband med årsredovisningen, och åtgärder som rör de kommunala bolagen följas upp i ägardialogerna. Vid framtagande av kommunens planeringsstrategi ska behovet av att revidera handlingsplanen prövas.

För att stärka den löpande uppföljningen är det önskvärt att kommunen tar fram en digital översikt med aktuell statistik om bostadsförsörjningen. En sådan plattform kan underlätta för både byggherrar och kommunens egna processer, ge en tydligare bild av förändrade förutsättningar och ge stöd i att avgöra när handlingsplanen behöver uppdateras. Tillkomsten är dock beroende av att tid och resurser finns tillgängliga.